

بررسی الگوهای پایدار در معماری سنتی ایران با تاکید بر معماری بومی مناطق سردسیر

آيسان عباس پور^{۱*}، ليلا زرین^۲

۱- گروه هنر و معماری، واحد بین المللی جلفا، دانشگاه آزاد اسلامی، جلفا، ایران . Aysan.abbaspour@yahoo.com

۲- گروه هنر و معماری، واحد میاندوآب، دانشگاه آزاد اسلامی، میاندوآب، ایران

:

چکیده

پایداری از جمله مفاهیمی است که در سالهای اخیر به شدت مورد توجه قرار گرفته است و بسیاری از کشورهای توسعه یافته برای دستیابی به الگوهای موفق در راستای تحقیق اه داف توسعه پایدار تلاش کرده اند .نگاهی به معماری بومی مناطق مختلف ایران حاکی از تدبیر و درایتی است که پیشینیان ما در انتخاب مصالح، انتخاب فرم بنا، جهت گیری ساختمان وغیره، به کار برده و توانسته اند با بکار گیری حداقل امکانات، مناسب ترین شرایط زیستی را فراهم آورده و با غلبه بر شرایط نامساعد اقلیمی و محیطی، اصول و بنیادهای طراحی پایدار، که امروزه مد نظر معماران و شهرسازان می باشد، را برآورد سازند. در این راستا، موضوع ماندگاری، دوام و پایداری بناها در الگوهای معماری سنتی ایران اصل مهمی در معماری پایدار بوده که متأسفانه امروزه به فراموشی سپرده شده است. در مقاله حاضر تلاش میشود بطور اجمال به این موضوع پرداخته شود و باتوجه به شناخت منطقی عناصر و عوامل معماری بومی راهکارهایی که موجب دستیابی به معماری پایدار هماهنگ با محیط، کاهش مصرف انرژی و جایگزینی آنها با منابع تجدید پذیر شود ارائه گردد

واژه‌های کلیدی: الگوهای پایداری، معماری سنتی ایران، اقلیم، معماری بومی

۱- مقدمه

معماری سنتی عبارت است از معماری که بار فرهنگی مناسبی داشته باشد و در طول زمان دست به دست شده و از نسلی به نسل دیگر رسیده است. اساس این معماری بر رمز و راز پویایی و روز آمدی آن است . [۱]
اساس معماری پایدار، مبتنی بر طراحی و ساخت و ساز با استفاده از مصالح بومی و محلی میباشد که هدف آن بهره مندی از منابع انرژی های طبیعی و تجدید پذیر و در نتیجه کاهش آسیب های زیست محیطی است. [۲] امروزه روابط پیچیده انسان با محیط پیرامون باعث تغییرات و عملکردهای متفاوت در فضای خانه های سنتی شده است. همواره در گذشته ایجاد هماهنگی با طبیعت و اقلیم گرایی با توجه به نیازها و خواسته های ساکنین، مبنای کار معماران بوده است . اما در یک فرآیند ناگهانی معماری مدرن معماران را وادار به ساخت طرح های سریعتر و آسانتر با تاکید بر سایر جنبه های معماری کرد بطوریکه لزوم توجه به معماری زمینه گرا و بومی به فراموشی سپرده شد . اکنون ضروری است به معماری گذشته با دیده باز و کاوشگر نگریست و پس زمینه بسیار غنی ایشان را در معماری و فن ساختمان سازی های امروزی در قالبی نو و پایدار به کار برد.
به اعتقاد هایدگر تکنولوژی شکل خاصی از نسبت برقرار کردن و ارتباط آدمی با جهان است. تکنولوژی در گذشته در پی به نظم درآوردن طبیعت بوده است درحالی که تکنولوژی جدید در پی تسخیر طبیعت است . علوم جدید طبیعت را به عنوان شبکه ای از منابع انرژی میدانند. انسان امروزی در درک ابعاد معنوی طبیعت سیری نزولی داشته . [۳]